Eduskunnan sosiaali- ja terveysvaliokunta

Asia: HE 86/2025 vp Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä annetun lain muuttamisesta
https://www.eduskunta.fi/pdf/HE+86/2025

Valmistelija (etunimi.sukunimi@luvn.fi)
Syrjänen Markus

Taustaa

Eduskunnan sosiaali- ja terveysvaliokunta pyytää lausuntoa hallituksen esityksestä eduskunnalle laiksi sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä annetun lain muuttamisesta. Esityksen taustalla vaikuttaa Suomen muuttunut turvallisuusympäristö, Suomelle Pohjois-Atlantin liiton (Nato) jäsenyyden myötä asetetut velvoitteet sekä Ukrainan sodasta kertyneet kokemukset.

Esityksessä ehdotetaan hyvinvointialueille uusia tehtäviä Puolustusvoimien ja Naton tukemiseksi. Esityksessä kuvatut uudet tehtävät liittyvät muun muassa terveydenhuollon toimitilojen suojaamiseen, materiaaliseen varautumiseen sekä suunnitteluun ja terveydenhuollon henkilöstön koulutukseen.

Länsi-Uudenmaan hyvinvointialueen lausunto

Länsi-Uudenmaan hyvinvointialue kiittää mahdollisuudesta lausua hallituksen esityksestä eduskunnalle laiksi sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä annetun lain muuttamisesta. Huomioimme, että lausuntokierroksen (17.6.2025–25.7.2025) pohjalta hallituksen esitykseen on tehty muutoksia. Kiitämme lain valmistelua tehdyistä muutoksista, jotka huomioivat erityisesti hyvinvointialueiden rahoituksen. Länsi-Uudenmaan hyvinvointialue haluaa vielä kiinnittää lainvalmistelun huomion seuraaviin näkökohtiin alkuperäisen lausuntomme lisäksi:

Länsi-Uudenmaan hyvinvointialueen näkemyksen mukaan Hallituksen esitys ei riittävässä määrin edelleenkään tunnista Uudenmaan erillisratkaisua eikä HUS-yhtymän roolia varautumisen yhteensovittamisessa Uudellamaalla. Länsi-Uudenmaan hyvinvointialue näkee perusteltuna, ettei valtion varautumiseen osoitettavaa rahoitusta kohdenneta suoraan HUS-yhtymälle vaan se kanavoidaan vastaavalla tavalla hyvinvointialueiden kautta kuten muukin Uudenmaan erillisratkaisun piiriin kuuluva rahoitus. Näin varautumisen rahoituksen kierto noudattelee jo käytössä olevaa toimintatapaa.

Länsi-Uudenmaan hyvinvointialue haluaa korostaa, että erityisesti ensihoidon osalta kustannusten korvaamisessa on huomioitava seuraavat seikat:

- Uudenmaan alueella HUS-yhtymä vastaa ensihoitopalveluiden järjestämisestä
- Hyvinvointialueiden ja Helsingin kaupungin pelastuslaitokset tuottavat ensihoito- ja ensivastepalveluita HUS-yhtymän kanssa solmitun yhteistyösopimuksen mukaisesti
- Pelastuslaitokset palveluntuottajina vastaavat ensihoidon ajoneuvoista ja omasta varautumisestaan

Tästä syystä ensihoitoon tarvittavan lisäresurssien ja rahoituksen tulee Uudellamaalla kohdistua ensisijaisesti Helsingin kaupungin ja hyvinvointialueiden pelastuslaitosten tuottamiin ensihoitopalveluihin siltä osin, kun näille tulee vaatimuksia nyt tehtävän lain muutoksen myötä. Taustamuistion säännöskohtaisissa perusteluissa todetaan kaikkien esitettävien pykälien 53 a §, 53 b § ja 53 c §, että hyvinvointialueella tarkoitetaan tässä yhteydessä myös Helsingin kaupunkia ja HUS-yhtymää. Itse säädösmuutostekstissä tätä ei ole tarkennettu miltään osin. Voimassa olevan järjestämislain mukaan ensihoitoa koskeva velvoite kohdistuu siis HUS-yhtymälle, jolla on ensihoidon järjestämisvastuu Uudenmaan erillislain 5 § kohdan 4 mukaisesti.

Koulutus- ja harjoitteluvelvoitteet, jotka hallituksen esitys asettaa hyvinvointialueille, aiheuttavat pelastuslaitoksille lisäkustannuksia. Länsi-Uudenmaan hyvinvointialueella ensihoitopalvelun operatiivinen toiminta on mitoitettu normaaliolojen tarpeisiin, eikä henkilöstöä voida irrottaa koulutuksiin ilman erityisjärjestelyjä. Rahoituksessa on huomioitava myös tarvittava resursointi valmiuden rakentamiseen sekä tarvittavan osaamisen kehittämiseen ja ylläpitämiseen huomioiden myös koulutukseen tarvittava työaika.